

PAUKŠČIŲ GRIPO DIAGNOSTIKOS, GYDYMO IR PROFILAKTIKOS ANTIVIRUSINIAIS VAISTAIS ALGORITMAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paukščių gripo etiologija: paukščių gripas yra infekcinė paukščių liga, kurią sukelia A tipo H1-H16 ir N1-N9 glikoproteinų derinio gripo virusas. Didelio patogeniškumo paukščių gripo virusu, pvz. A/H5N1, žmogus gali užsikrėsti nuo paukščių. Šiuo metu įrodymų, kad paukščių gripas gali būti perduodamas žmogaus žmogui, nėra.

2. Paukščių gripo epidemiologija: tikslus žmonių užsikrėtimo paukščių gripu mechanizmas nėra žinomas. Didžiausi rizikos veiksniai: glaudus kontaktas su sergančiais ar nugaišusiais paukščiais arba kontaktas su žalia sirgusių ar nugaišusių paukščių mėsa. Imlumas – visuotinis, imunitetas – specifinis virusui.

II. DIAGNOSTIKA

3. Paukščių gripo klinika:

3.1. inkubacinis periodas – nuo kelių valandų iki 4 parų;

3.2. ūmi pradžia;

3.3. febrili temperatūra;

3.4. intoksikacijos požymiai;

3.5. kosulys;

3.6. dusulys;

3.7. konjunktyvitas;

4. Piktybinio gripo klinika:

4.1. gripo viruso sukelta pneumonija su ūminiu kvėpavimo nepakankamumu;

4.2. serga jaunesni nei 5 metų vaikai ar suaugę, turintys kardiovaskulinę ar plaučių patologiją;

4.3. ūmi pradžia su gripo požymiais;

4.4. po 24-72 val. – polipnėja, cianozė, hipotenzija, tachikardija, balkšvi ar rausvi putoti skrepliai.

5. Paukščių gripo komplikacijos:

5.1. Plautinės:

5.1.1. ūminis bronchitas,

5.1.2. LOPL paūmėjimas,

5.1.3. antrinė bakterinė pneumonija.

5.2. Ekstraplautinės:

5.2.1. viršutinių kvėpavimo takų infekcijos,

5.2.2. vidurinės ausies uždegimas,

5.2.3. sinusitai,

5.2.4. miozitai.

5.3. Kardiologinės:

5.3.1. miokarditas,

5.3.2. perikarditas.

5.4. Neurologinės:

5.4.1. Reye sindromas,

5.4.2. encefalitas, encefalomyelitas, meningitas,

5.4.3. poliradikuloneuritas,

5.4.4. Guillam Bare sindromas.

5.5. Retos komplikacijos:

5.5.1. ūminis glomerulonefritas,

5.5.2. profūzinis viduriavimas,

5.5.3. DIK sindromas,

5.5.4. Toksinio šoko sindromas.

17

6. Gripo poveikis imunodepresinės būklės asmenims:

6.1. ilgesnė eiga, dažnesnės gripo komplikacijos;

6.2. ligoniai ilgiau išskiria gripo virusą.

7. Šeimos gydytojai ar gydytojai specialistai, įtarę paukščių gripą, siunčia ligonius pas infekcinių ligų gydytojus į šias asmens sveikatos priežiūros įstaigas:

Respublikinę tuberkuliozės ir infekcinių ligų universitetinę ligoninę;

Vilniaus universitetinę vaikų ligoninę;

Kauno II klinikinę ligoninę;

Klaipėdos ligoninę;

Panevėžio ligoninę.

8. Diagnozei ir komplikacijoms nustatyti pagal kompetenciją atliekami tyrimai:

Klinikiniai tyrimai	Bendras kraujo, šlapimo, likvoro (esant neurologinėms komplikacijoms)
Biocheminiai tyrimai (esant reikalui)	C reaktyviojo baltymo (toliau – CRB), gliukozės, K, Na, šlapalo, kreatinino, protrombino komplekso aktyvumo (toliau – SPA), tarptautinio normalizuoto santykio (toliau – INR), pO ₂ , pCO ₂ , pH, kraujo bazių koncentracijos (toliau – ABE)
Virusologiniai/imunologiniai tyrimai	Atliekama specializuotoje AIDS centro laboratorijoje. Siųsti tyrimams turėtų infekcinių ligų gydytojas. Tiriamoji medžiaga- nosiaryklės tepinėlis, skrepliai, BAL išplovos, kraujas, autopsijos medžiaga. Metodai: viruso išskyrimas ląstelių kultūroje, viruso RNR nustatymas polimerazės grandininė reakcija (toliau – PGR), greitieji imunofermentiniai antigeno testai, specifiniai antikūnai poriniuose kraujo serumuose. Diagnozė tvirtinama Pasaulio sveikatos organizacijos nurodytoje laboratorijoje
Instrumentiniai tyrimai	Plaučių rentgenograma; priklausomai nuo įtariamos komplikacijos- EKG, veido daubų rentgenograma, ultragarso KT tyrimas, EEG.

III. GYDYMAS

9. Asmenys, įtariami ar sergantys paukščių gripu, hospitalizuojami ir gydomi šio algoritmo 7 punkte nurodytose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

10. Paukščių gripo antivirusinio gydymo algoritmas:

Rekomenduojamas Pasaulio sveikatos organizacijos

Osetamiviras:

Vaikams ≥ 13 metų ir suaugusiems:

75 mg per os 2 k/d 5 dienas

Vaikams > 1 metų:

≤ 15 kg – 30 mg per os 2 k/d 5 dienas

> 15 -23 kg – 45 mg per os 2 k/d 5 dienas

> 23 -40 kg – 60 mg per os 2 k/d 5 dienas

> 40 kg – 75 mg per os 2 k/d 5 dienas

Zanamiviras:

Vaikams > 12 metų ir suaugusiems:

inhaliuoti 10 mg 2 k/d 5 dienas

IV. PROFILAKTIKA ANTIVIRUSINIAIS VAISTAIS

11. Profilaktiškai osetamiviras skiriamas:

11.1. vaikams ≥ 13 metų ir suaugusiems, gyvenusiems tose pačiose patalpose su ligoniu, sergančiu paukščių gripu: 75 mg per os 1 k/d 7 -10 dienų;

11.2. sveikatos priežiūros specialistams, turėjusiems sąlytį su ligonio, sergančio paukščių gripu, sekretu ar kitais kūno skysčiais: 75 mg per os 1 k/d 7 -10 dienų.